

PIERDERILE SUFERITE DE MOLDOVA ÎN ANII 1812—1816 LA FURNITURILE CĂTRE POARTĂ, DUPĂ DATELE CONSULATULUI RUSIEI DIN IAȘI

AL. VIANU

În urma ordinelor baronului Stroganov, Consulatul general al Rusiei din Moldova și Țara Românească a adunat date cu privire la stoarcerile făptuite de Poartă și de domni, precum și asupra sistemului fiscal al administrației turco-fanariote.

Aceste date i-au servit lui Stroganov în negocierile sale cu Poarta din noiembrie 1820—martie 1821¹. La conferințele avute, Stroganov a prezentat o notă succintă, în care arăta că Țara Românească suferise o pierdere de 21 168 558 piaștri, iar Moldova de peste 12 000 000, de pe urma diferitelor rechiziții și a diferenței dintre prețul impus și prețul pieței la produsele furnizate Porții în anii 1812—1819 inclusiv. Pentru a întări această afirmație, el a anexat la notă șapte tabele care detaliau pe produse, cantitativ și valoric, pierderile suferite de Țara Românească². Dat fiind că Scarlat Calimachi, fostul domn al Moldovei, era unul din cei doi plenipotențieri ai Porții, Stroganov a căutat să-l scoată din cauză.

Consulatul general al Rusiei din țările noastre îi furnizase lui Stroganov suficiente date și despre Moldova, dar el nu le-a folosit.

Documentele anexate, ce se publică acum pentru prima oară, cuprind datele pe care însuși Scarlat Calimachi le-a pus la dispoziția Consulatului rus; ele se află în Arhiva Politică Externă a Rusiei din Moscova.

Evident, așa cum menționează și Gheorghe Leventis, secretar al Consulatului Rusiei din Iași, datele reprezintă pierderile *minime* suferite de Moldova.

Aducerea lor în circuitul științific va contribui, fără îndoială, la aprofundarea studierii istoriei patriei din deceniul premergător mișcării revoluționare din 1821.

Anexa I

Iași, 1817, mai 4. G. Leventis comunică lui A. Pini tabele pe anii 1812—1816 inclusiv, cu prețurile produselor rechiziționate, prețurile curente și diferența rezultată în dauna țării.

Copie litterale d'un rapport adressée au consul général Pini par mr l'actuaire G. Leventy en date de Jassy le 4 mai 1817.

L'hospodar Callimachy m'ayant remis enfin le tableau qu'il m'avait promis contenant les sommes relatives aux réquisitions, sommes qui consistent en tout ce que le prix tarifé des objets levés, et le prix vénal, forme, et aux pertes occasionées à la Moldavie à cause de ces réquisitions pendant les années 1812—1813—1814—1815—1816, je m'empresse de l'expédier à votre excellence, et d'y ajouter quelques observations tendant à mettre au plus clair les articles contenus dans le tableau. Ne sachant pas exactement si cet exposé est fidèle et voulant en faire la preuve, en vertu des ordres de v.e. je m'étais adressé à notre ami, et je lui ai demandé

¹ Vezi Al. Vianu, *Negocierile ruso-turce cu privire la Principatele Române*, în « Anal. rom.-sov. », *Istorie*, 1963, nr. 2, p. 105—117.

² *Ibidem*, p. 110—115.